

Proměna vzdělávání jako cesta z kruhového objezdu?

Miroslav Procházka
mproch@pf.jcu.cz

Úvodem

- O co nám jde a co nás dnes ve vzdělávání trápí?
- Jak připravovat nejen v cizím jazyce naše žáky a studenty na situace, které prožívá člověk ve 21. století...
- Musíme rozumět tomu, co si žádá praxe.... Co je to být vzdělaný?
- Musíme rozumět dítěti, které do té doby doprovázíme...Co je to být vychovaný?

Jaké jsou dnes děti – adresáti edukace?

Co je to vychovaný a vzdělaná člověk?

- **Dříve** byly děti vychovanější, dnes jsou neukázněné, drzé, nic neumí...

Co je to **DŘÍVE?**.....

Za doby našich rodičů a prarodičů?

V krásném 20. století

Vychovaný člověk „dříve“

- 20. století.... 1914 – Rakousko – Uhersko
společnost příkazu a
poslušnosti

*Zopakuj, co jsem ti
včera řekl, vykonej,
co ti bylo přikázáno...*

- 1960 – Československá socialistická republika
- Dle mnohých stále výborné školství – ale s kým jsem se mohli srovnávat?
- Společnost totality
– *Drž... a krok*

21. století?

- *Místo Zopakuj, co jsem ti včera říkal, vykonej, co jsem ti přikázal. A drž.. a krok...*

Co třeba:

- *Najdi si svůj úkol, převezmi za něj odpovědnost a přesvědč nás, že jsi jej dobře vykonal...*

B. Kartous / T. Feřtek

- K tomu ale potřebujeme u dětí hledat a rozvíjet jisté gramotnosti a kompetence.

Co má tedy dát škola svým žákům?

předávat hodnoty... ty pak hodnotit...

Kvantitativní

Kvalitativní

student, který hodně zná

X

student, který....?

Jak poznáme toho, který hodně zná?

Jak poznáme toho kvalitního?

Výchovné cíle školy

Projekt Amerika 2000

- Creative mastery
- Generosity
- Belonging
- Independence

UNESCO (J. Delors, 1997)

- Učit se poznávat
- Učit se být
- Učit se pracovat a jednat s druhými
- Učit se jednat jako profesionál

Revize RVP aktuálně

- Celý vzdělávací obsah rozdělit:
 - jádrové učivo (nepodkročitelné minimum)
 - rozvíjející učivo

- **Gramotnosti**

- Čtenářská a pisatelská gramotnost
- Matematická gramotnost

Gramotnost = schopnost praktického uplatnění znalostí v rozmanitých životních situacích.

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikační
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence občanské
- Kompetence pracovní
- Kompetence digitální

Klíčové kompetence představují funkční propojení znalostí, dovedností, hodnot a postojů. Nejsou vázány na jednotlivé předměty, ale jsou nadoborové. Rozvíjejí se v průběhu celého života, a to nejen ve škole. Jsou obtížně kvantitativně měřitelné.

Ověřování úspěšnosti vzdělávání

- Školy samy - v pátém, sedmém a devátém ročníku
- Stát - na konci prvního a druhého stupně by paralelně k tomu i stát ověřoval, jestli žáci dosáhli v konkrétní škole takových znalostí a dovedností, jaké jim pedagogové měli předat.
- Navýšit počet disponibilních hodin, se kterými budou moci nakládat dle svého uvážení.
- Příjímací zkoušky na SŠ - zaměřit na gramotnosti a kompetence, například z gramotnostních mezinárodních testů PISA

Strategie 2030

- Strategická linie 1: Proměna obsahu, způsobů a hodnocení vzdělávání
- Strategická linie 2: Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání
- Strategická linie 3: Podpora pedagogických pracovníků
- Strategická linie 4: Zvýšení odborných kapacit, důvěry a vzájemné spolupráce
- Strategická linie 5: Zvýšení financování a zajištění jeho stability

Závěrem

„A podnes ještě vidí se každý povolána, beze všeho
hlubšího pedagogického vzdělání o věcech výchovy
se týkajících souditi tak, jak by se toho neodvážil
laik v oboru lékařství, stavitelství, zahradnictví,
vzhledem k záhadám, do těchto věd spadajících.“

Gustav Adolf Lindner (1888)